

9. august 2013

EM 2013/28

I henhold til § 36 i Forretningsordenen for Inatsisartut, fremsætter jeg følgende forslag til forespørgselsdebat:

Forslag til forespørgselsdebat om, hvordan man kan forbedre den stadigt dårligere borgerservice i Qaasuitsup kommunia, som er resultatet af kommunens alt for store størrelse, blandt andet med det formål, at styrke borgernes demokratiske inddragelse i kommunen.

(Medlem af Inatsisartut Jens Immanuelson, Siumut)

Begrundelse:

I forbindelse med overgang til storkommunerne, så vi blandt andet frem til, at servicen skulle forbedres, at borgerne skulle inddrages mere og at demokratiet skulle styrkes, som dette var målet med strukturreformen.

Jeg mener, at Inatsisartut skal være med til at finde løsninger, i forhold til den demokratiske indflydelse for borgerne i verdens største kommune, hvorfor jeg fremsætter dette forslag til forespørgselsdebat.

Som det er os alle bekendt, var kommunerne med til at sætte rammerne for arbejdet i forbindelse med strukturreformen, og at dette arbejde blev præsenteret for Inatsisartut, som besluttede, hvordan kommunerne skulle deles. Verdens største kommune blev sidenhen døbt Qaasuitsup Kommunia og jeg er af den overbevisning, at kommunen er overdimensioneret og størrelsen alene har medført en del problemer for kommunen som må løses, inden forholdene bliver dårligere.

I forbindelse med overgangsudvalgenes virke fra 2009, har borgerne i bygderne og i yderdistrikterne tidligt kunnet se eventuelle problemstillinger omstruktureringen kunne medføre. Blandt andet frygtede man, at hvis man fastholdt den nuværende kommunale struktur, så ville udviklingen i mindre byer og bygder gå helt i stå.

For netop at rette op på opståede problemstillinger, har de folkevalgte i kommunen måtte igennem mange store sparerunder, og lige så snart man havde troet at forholdene nu var bragt i orden, måtte man igen i gang med at finde nye besparelser. Nu fortsætter de nye folkevalgte i samme spor, de finder nye besparelser, hvilket går ud over mange ansatte i kommunen, som bliver afskediget.

I forbindelse med dannelsen af Qaasuitsup Kommunia, har man lagt vægt på, at kommunens styrke i udviklingen skulle baseres på mangfoldigheden i de forskelligartede byer og bygder.

Såfremt man ikke arbejder for at bringe de forringede tilstande i storkommunen i orden, vil det betyde dårligere levevilkår for kommunens borgere. Og da man som folkevalgt, ikke blot kan se passiv til at forringelserne, er det nødvendigt med en debat, netop for at finde frem til konstruktive løsninger, og jeg håber at man vil vise forståelse for, at vi er nødsaget til at handle, før forholdene ender med at blive værre.

Under overgangsudvalgenes virke, har man foretaget høringer blandt borgerne via møder, om kommunens store geografiske størrelse, og borgernes udmeldinger, om den alt for store geografiske størrelse var ikke til at misforstå, men det var altså kommunalbestyrelsen, der havde beslutningskompetencen herom.

Beslutningstagerne var delt i to lige så store grupper; dem, der var for og dem, der var i mod, uden at nogen af grupperne kunne mønstre et flertal, selv om borgernes mening under høringsprocessen ikke var til at misforstå. Ligeledes skal det understreges, at kommunalbestyrelsen selvfølgelig ikke kan få afdækket hele sit beslutningsgrundlag, udelukkende på baggrund af en høringsproces. Derfor må man også afholde en vejledende afstemning, for at få en afklaring om, hvorvidt borgerne ønsker ændringer i forhold til kommunens størrelse.

Ud fra Naalakkersusiuts og kommunalbestyrelsens debatter omkring status på kommunerne samt Qaasuitsup Kommuneas geografiske størrelse, har kommunalbestyrelsen slået fast, at en beslutning desangående ikke kan pådømmes kommunen, hvilket er en korrekt udmelding. Men hvorfor skal man blot sidde med hænderne på skødet, mens forholdene langsomt forringes og blot håbe på, at tingene en skønne dag bliver bedre.

Jeg mener, at tingene nu er agterudsejlet i udviklingen, selv om kommunernes embedsmænd bruger mange kræfter på, at finde løsninger for at finansiere lovpligtige investeringer, som skal opfyldes, men som tidligere sagt, så kører man store besparelser i dag og selv om vi lever i moderne tider, er det ikke alle forhold, der lever op til nutidens krav.

Hvis vi kunne komme til enighed om at ændre forholdene, så ville dette være en modig beslutning, netop for at standse forringelserne af folks levevilkår, og dette vil i yderste konsekvens kræve, at resten af samfundet tager en del af slæbet.

Som det er nu, så skærer man ned på de administrative stillinger i de mindre byer samt bygder. For at flytte en stilling til centraladministrationen, spørger man den ansatte, om vedkommende ikke har lyst til at flytte, idet man agter at nedlægge den pågældende stilling. Såfremt den ansatte ikke har lyst til at flytte, bliver vedkommende, så opsagt. Man kan betegne disse forhold som en 'blød version af G-60 politiken'.

I forbindelse med omstruktureringen af kommunerne, var et af formålene, at man ville lave en fleksibel struktur, for at bibeholde den borgernære service. Ligeledes var det formålet med omstruktureringen, at nogle af de ansvarsområder der lå hos selvstyret, skulle overtages af kommunerne, men nogle af de planlagte overdragelser lader vente på sig.

Såfremt man skal opfylde formålet med dannelsen af storkommunerne, så kunne nogle administrative opgaver sagtens udføres decentralt, altså ude på de enkelte steder indenfor storkommunen, men dette er selvsagt være uopnåelig, når der i tavshed føres en centraliseringspolitik, hvorfor jeg mener, at vi i den nærmeste fremtid må tage fat på det nødvendige reformarbejde, med det formål, at dele Qaasuitsup Kommunien i to kommuner.

Der er omkring 17.200 borgere i Qaasuitsup Kommunien, som er fordelt på 8 byer og 32 bygder. Hvis man blot ser isoleret på dette, så kan man konkludere at kommunen er alt for stor i forhold til de andre kommuner.

Når man kigger på Kommune Kujalleq, så har kommunen omkring 8.000 borgere. Og når man tager dette som målestok, så kan Qaasuitsup Kommunian sagtens deles i to, således at vi her i landet har kommuner, med forholdsvis samme indbyggertal.

Hvis man ud fra dette forslag til forespørgselsdebat, skal dele Qaasuitsup Kommunian i to, kan man forestille sig et af de to følgende scenarier:

Disse byer kunne høre i samme kommune: Aasiaat, Uummannaq, Upernavik og Qaanaaq samt dertilhørende bygder.

Men en følgende opdeling kan også sagtens forestilles: Ilulissat, Uummannaq, Upernavik og Qaanaaq samt dertilhørende bygder. Dermed kan en kommune have mere end 8.000 borgere. Opmærksomheden henledes ligeledes på, at det også er muligt, at danne en kommune med mindre end 8.000 borgere.

For mig og for andre borgere, er en forsvarlig udvikling i den enkelte kommune det vigtigste, der skal sikre nærdemokratiet, ligesom det var formålet med hele omstrukturingsprocessen, hvorfor en eventuel beslutning skal træffes på det bedst mulige grundlag, uden at skele til hvordan byerne skal fordeles til eventuelt kommende nye kommuner.

Borgere og politikere ønsker, at der skal være gode forhold i Qaasuitsup Kommunian, og jeg føler at jeg har et medansvar for, at aktivt deltage i bestræbelserne på, at finde den bedst mulige løsning. Som medlem af Inatsisartut, har jeg ligeledes et ansvar for, at kæmpe for borgernes udmeldinger og ønsker, hvorfor jeg fremsætter dette forslag til forespørgselsdebat. En eventuel deling af Qaasuitsup Kommunian, som flertallet af borgerne i kommunen fremsatte i forbindelse med høringsprocessen om storkommunens størrelse, fortjener at blive debatteret.

Med håbet om en god og konstruktiv debat.